

Zimná škola filozofie výchovy, ktorá sa konala on-line v dňoch 1. – 5. februára 2021

Začiatkom februára sa konalo inšpiratívne týždňové podujatie pod názvom Zimná škola filozofie výchovy, ktorého hlavnými organizátorkami boli PhDr. Zuzana Svobodová, PhD. z Katedry pedagogiky Teologickej fakulty Juhočeskej univerzity a Vyššej odbornej školy Jabok, a doc. Andrea Blaščíková, PhD. z Katedry náboženských štúdií Filozofickej fakulty Univerzity Konštantína Filozofa v Nitre. Zimná škola bola určená pre učiteľov a študentov pedagogiky, filozofie, náboženstva a iných príbuzných odborov s cieľom poskytnúť im spoločnú platformu pre dialóg týkajúci sa aktuálnych otázok výchovy a vzdelávania. Podujatie spojilo príslušníkov rôznych, aj geograficky vzdialených fakúlt, umožnilo im vzájomne sa spoznať a vymeniť si postrehy i myšlienky súvisiace s danými témami.

Každý deň vystúpil s prednáškou iný pedagóg, pričom základom pre diskusiu bola práca s textom, ktorý súvisel s úvodnou prednáškou. Po približne hodinovej prednáške nasledovala hodinová diskusia. Prednášatelia boli z rôznych univerzitných pracovísk z Čiech i zo Slovenska a dovedna sa podujatia zúčastnilo 69 študentov a akademikov (37 z Čiech a 32 zo Slovenska).

Po privítaní účastníkov a predstavení zimnej školy ako ojedinelého podujatia tohto druhu, ktoré by mohlo byť začiatkom novej tradície, vystúpila ako prvá doc. Andrea Blaščíková, PhD. s prednáškou o cnosti *studiositas*, ako ceste a zrkadle výchovy. Túto tému rozoberala v rámci scholastickej tradície a učenia Tomáša Akvinského, zamýšľajúc sa nad tým, čo vlastne znamená študovať a „ako pracovať s vrodenu túžbou po poznaní, aby dosahovala cieľ, ktorým je dobro poznania a radosť z pravdy“, pričom vychádzala najmä z Akvinského *Teologickej sumy* (STH II – II q. 166 a 167).

V utorok predstavil doc. Aleš Prázný, PhD. z Univerzity Pardubice filozofa Lea Straussa a jeho úvahy týkajúce sa slobodného vzdelania v kultúre a ku kultúre. Podľa neho vzdelanie súvisí s kultiváciou myslenia a zdokonaľovania pôvodných schopností myslenia v zhode s prirodzenosťou mysle. Základom takéhoto vzdelávania je štúdium „veľkých kníh“, teda kníh od tých najväčších mysliteľov, pretože sami učitelia musia byť v zásade tiež žiakmi, ktorí sa neustále vzdelávajú.

Ďalší deň sa Mgr. Mária Spišiaková, PhD. venovala téme zla, ktoré v prednáške s názvom „Má zmysel hľadať zmysel zla?“ spojila s aktuálnou situáciou pandémie, v ktorej sa stretnutie s utrpením a smrťou stalo každodennou realitou. V súvislosti s tým poukázala na situáciu západnej spoločnosti, kde sa smrť i uvažovanie o nej stalo tabu, pohrebné rituály i trúchlenie stratili svoju vážnosť a ľudia zomierajú v skrytosti v nemocniciach či iných zariadeniach. Pre spoločnosť i jednotlivcov môže byť strata kontaktu so smrťou a utrpením istým ochudobnením, ktoré sťažuje vyrovňovanie sa s aktuálnymi, často veľmi osobnými skúsenosťami, preto je potrebné do výchovy mladej generácie vhodne zaradiť aj túto tému.

Vo štvrtok predstavila doc. Miriam Prokešová, PhD. z Univerzity v Ostrave svoju filozofickú reflexiu o tom, čo je dieťa a detstvo. Dieťa je, podľa nej, apriórne dobré, je to *ens amans*, ktoré má bezmedznú dôveru, intencionálna bytosť, ktorá je zároveň opustená aj božsky mocná, bytosť putujúca, bytosť budúceho smútku a spomienok. Predstavuje vpád lásky do celku existujúceho a dieťa v nás predstavuje večný návrat a túžbu po láske. Autorka vychádzala pri tvorbe svojej koncepcie dieťaťa nielen z myšlienok filozofov, ale aj z dlhoročnej analýzy spomienok na detstvo, získaných z výskumu realizovaného medzi študentmi.

Na záver podujatia vystúpila hlavná organizátorka PhDr. Zuzana Svobodová, PhD., ktorá sa venovala téme hľadania múdrosti v kontexte diela Aurelia Augustína. Predstavila múdrosť, na základe rôznych Augustínových výrokov, ako nekonečnú svojím pôsobením, vzor všetkého, čo je. Múdrosť sa nachádza v Bohu, je to Božia láska, Boží dar a vrchol všetkých darov, pravá cesta života, ktorá je plodom zbožnosti. Je chlebom spravodlivého človeka – „*modus animi*“, „*optimum in anima*“ a „*vita animae*“. Pri hľadaní múdrosti je potrebná pokora, pokoj, trpezlivosť, pričom človek sa poznávaním má stať pripravenejší na jej nahliadanie.

Záverečné reflexie účastníkov potvrdili, že obohacujúce neboli len myšlienky z príspevkov a diskusií k nim, ale aj spoločenstvo, ktoré sa počas Zimnej školy filozofie výchovy podarilo vytvoriť medzi študentmi a akademikmi z približne dvadsiatich rôznych pracovísk univerzít, vyšších odborných škôl a z Akadémie vied ČR.

Tento prvý ročník organizátori venovali pamiatke profesora Radima Palouša a profesorky Jaroslavy Peškovej, ktorí boli spoluzakladateľmi doktorandského štúdia filozofie, zameraného na filozofiu výchovy na Pedagogickej fakulte Karlovej Univerzity v Prahe, ktorého absolventi a študenti sa spolupodieľali na Zimnej škole filozofie výchovy ako organizátori, či účastníci.

Všetci ocenili najmä zaujímavé témy prednášok, otvorenú atmosféru, v ktorej sa mohli dotýkať tých najzákladnejších otázok ľudského života, ako je hľadanie múdrosti, zmyslu, pravdy, dobra a úcty. Hoci témy jednotlivých dní boli odlišné, napokon sa ukázalo, že medzi nimi existovali hlbšie súvislosti, ktoré sa postupne odhaľovali. Z podujatia boli vyhotovené videonahrávky, ktoré sú k dispozícii záujemcom o preberané témy.

Mgr. Ing. Mária Spišiaková, PhD.
Teologická fakulta Trnavskej univerzity
Kostolná 1, P.O.BOX 173
814 99 Bratislava
e-mail: maria.spisiakova@truni.sk